

LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V GORIŠKI KNJIŽNICI FRANCETA BEVKA V LETU 2016

1. Območje

Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica (v nadaljevanju Goriška knjižnica) je osrednja območna knjižnica, ki deluje na področju šestih občin. Ustanoviteljice Goriške knjižnice so poleg Mestne občine Nova Gorica še občine Brda, Kanal, Miren-Kostanjevica, Renče-Vogrsko in Šempeter-Vrtojba. Kot osrednja območna knjižnica izvaja posebne naloge za širše območje Goriške oz. Severne Primorske, t. j. področje osrednjih knjižnic v Ajdovščini, Idriji in Tolminu.

Goriška knjižnica širi svojo dejavnost na območju s sedmimi krajevnimi knjižnicami v Biljah, Braniku, Desklah, Kanalu, Prvačini, Renčah in Solkanu. Potujoča knjižnica mesečno obišče 82 postajališč v 56 krajih. Z obiski bibliobusa in sodelovanjem z zamejskimi knjižnicami sodelujemo tudi s Slovenci, ki živijo v Furlaniji-Juljski krajini.

Knjižnično dejavnost izvajamo za 58.354 prebivalcev območja, kot osrednja območna knjižnica pa pokrivamo področje s 118.188 prebivalci¹.

2. Poslanstvo

Zaposleni v Goriški knjižnici z vsemi enotami sooblikujemo pozitivno kulturno, izobraževalno in socialno okolje v lokalni skupnosti. S svojo knjižno zbirko širimo znanje, informacije, izobrazbo, kulturo, spodbujamo raziskovanje, ustvarjalnost, razvijamo bralno kulturo in funkcionalno pismenost, spodbujamo vseživljenjsko učenje, omogočamo enake možnosti za dostop do gradiva različnim kategorijam prebivalstva.

¹ Statistični urad Republike Slovenije (statistični podatki na dan 1. 1. 2015)

Kot osrednja območna knjižnica širimo svoj vpliv na celotno območje Goriške oz. Severne Primorske in v Furlanijo-Julijsko krajino, kjer živijo Slovenci v Italiji.

Oblikujemo kakovostno knjižnično zbirko, ki jo neprestano dopolnjujemo z novostmi na tržišču in hkrati urejamo, ohranjamo aktualnost ter vzdržujemo s kontinuiranim odpisom gradiva. Odzivamo se na potrebe okolja in ažurno uvajamo novosti v zbirko (novi mediji, nove tehnologije, spletni portali, pestra dodatna ponudba).

Posebno pozornost posvečamo oblikovanju domoznanske zbirke, ki zrcali življenjski utrip na širšem območju knjižnice. Z zbiranjem, hranjenjem in obdelovanjem posebnih zbirk (raritete, inkunabule, rokopisna zbirka, Bevkova zapuščina, bibliofilske izdaje, razglednice, miniaturre, drobni tiski, plakati ...) prispevamo k ohranjanju kulturne dediščine. Starejše, pomembnejše in vrednejše gradivo, ki smo ga digitalizirali, omogoča, da so tudi dragocenosti dostopne preko svetovnega spleta. S tem upoštevamo željo oz. pravico uporabnikov po najširši in enaki dostopnosti gradiva ter informacij, ohranjamo živost kulture ter krepimo kulturno identiteto. To nam omogoča sodelovanje v digitaliziranih zbirkah dLib.si in Kamra, ki omogočata lažji dostop do starejšega in redkejšega gradiva. V letu 2016 načrtujemo nadaljevanje digitalizacije domoznanskega gradiva in objavo na dLib-u.

Sodobno urejen prostor knjižnice nudi uporabnikom številne možnosti kvalitetnega preživljanja prostega časa in je prijeten prostor za druženje. Uporabnikom je na voljo zelo pester izbor dejavnosti in prireditev (literarni večeri, prireditve ob jubilejih, razstave, projekti za spodbujanje bralne kulture, predavanja, izobraževanja uporabnikov in zaposlenih, pravljичne urice, delavnice ...)

V Goriški knjižnici lokalno sodelujemo s kulturnimi, izobraževalnimi in socialnimi ustanovami. V širšem okolju se povezujemo predvsem z različnimi knjižnicami, koordiniramo izobraževanja, nudimo strokovno pomoč in s konkretnimi pogovori svetujemo pri izboljševanju njihovega delovanja. Nedavno smo dosegli sinergijski učinek med kulturnimi institucijami in uporabniki v projektu Zgradili smo mesto, ki je bil prepoznan in odmeven tudi v širšem slovenskem prostoru. Pripravljamo tudi razne tematske brošure in knjige v zbirki Publikacije Goriške knjižnice.

3. Letni načrt

Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva za leto 2016 smo pripravili v skladu z normativnimi akti in strokovnimi priporočili².

² Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS št. 87/01 in 96/02)

Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS št. 73/03)

Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Uradni list RS št. 88/03)

Standardi za splošne knjižnice (2005, obdobje veljavnosti podaljšano do 30. 4. 2017)

Manifest o splošnih knjižnicah (1994). Knjižničarske novice (5) 3. Priloga

Slovenske splošne knjižnice za prihodnost: strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2013-2020 (2012). Dostopno: <http://zdruzenje-knjiznic.si/dobro-je-vedeti/dokumenti/>

3. 1. Informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe

Pri načrtovanju nakupa knjižničnega gradiva v letu 2016 bomo upoštevali splošne in specifične potrebe okolja, ki jih oblikujejo naši uporabniki.

Zaradi nižjega obsega predvidenih finančnih sredstev, žal, ne moremo načrtovati nakupa 250 knjižnega in 25 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev, kakor predvidevajo standardi. Glede na to bomo dajali prednost slovenski produkciji pred tujo, prednost bomo dajali različnim naslovom, manj pa količini enakih izvodov, poudarek bo na domoznanski tematiki.

V okviru možnega predvidevamo nakup 11.309 enot knjižničnega gradiva (od tega 10.178 knjižnega, 250 licenc e-knjig in 881 enot ostalega neknjižnega gradiva). Za knjižno gradivo smo upoštevali povprečno ceno 19 €, za e-knjige pa 13 €. S tem obsegom nakupa bomo dosegli le 174 enot knjižnega in 19 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev.

Načrtujemo nabavo 190 tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska v centralni knjižnici, v potujoči in krajevnih knjižnicah pa po 12 naslovov.

V letu 2014 smo imeli 16.050 aktivnih članov, kar predstavlja 27,5 % prebivalcev območja. Imamo številne vrtce, osnovne šole, dva srednješolska centra in univerzo. Poleg tega obiskujejo našo knjižnico tudi različne skupine učencev, dijakov in študentov, ki obiskujejo šole v Gorici v Italiji in njeni okolici. Ker je naše mesto srednješolsko središče Severne Primorske, se srednješolci z našo knjižnico seznanijo že v prvem letniku. V stik stopimo zlasti v okviru projekta Rastem s knjigo za srednješolce. Seznanimo jih z ureditvijo knjižnice, knjižne zbirke in našo ponudbo, ki jo skušamo čim bolj promovirati ter približati našo dejavnost informacijskega središča (strokovna literatura, podatkovne zbirke, svetovni splet, uporaba računalnikov).

Knjižnica opaža prebujanje vse bolj prisotne mlade umetniško - ustvarjalne populacije. Razni projekti, ki oživljajo ta segment družbe so prebudili kulturno dogajanje v mestu, kar odmeva tudi v delovanju naše knjižnice. Knjižnica pod krošnjami je bila prisotna v Novi Gorici in sosednji Gorici v skupnem trajanju dveh tednov.

Sledi generacija zaposlenih in vedno večja skupina nezaposlenih uporabnikov knjižnice, ki precej časa preživijo v naši knjižnici. Močno je zastopana generacija mlajših upokojujencev z željo po vseživljenjskem učenju in izobraževanju. Univerza za tretje življenjsko obdobje aktivno spodbuja radovednost ter vedoželjnost, ki sta dodatna motiva za pogost obisk in uporabo naše knjižne zbirke. Zavedamo se in upoštevali bomo tudi potrebe kulturnih in raziskovalnih središč ter ustanov, ki jih lahko zadovoljimo kot splošna knjižnica. Skrbeli bomo za kontinuirano pridobivanje aktualnega strokovnega in leposlovnega gradiva, ki je namenjeno najširšemu krogu uporabnikov. Nabavili bomo knjige, ki jih bo subvencionirala Javna agencija za knjigo. Pozorni bomo na

posredovanje informacij na novejših medijih in v sodobnejši obliki (e-knjige, e-periodika, podatkovne zbirke z oddaljenim dostopom, blu ray-i ...)

Študentom in ostalim omogočamo pridobivanje zanje zanimivega gradiva preko medknjižnične izposoje, ki je iz določenih knjižnic brezplačna³. Nudimo zanimive e-vire ter prostor za študij (študijski koticiki, dvorana za predavanja, uporaba računalnikov z dostopom do svetovnega spleta, možnost kopiranja, preslikavanja, fotografiranja, tiskanja na Printboxu ...). Z upoštevanjem želja naših uporabnikov smo uredili novo (tiho) študijsko sobo. V njej je namenski računalnik, na katerega nalagamo e-knjige, ki so dostopne samo v knjižnici (pravna literatura, SSKJ ...). Zbirka e-gradiva se stalno povečuje. Bogata knjižnična zbirka, ki se je oblikovala skozi leta, je zagotovo temeljni razlog za veliko izposajo in obisk.

V Novi Gorici srečujemo veliko tujcev, ki prihajajo kot turisti, študentje, predavatelji ali delavci. Tudi sicer je v knjižnici vedno več obiskovalcev iz sosednje Gorice in okoliških krajev v Italiji. To pa niso samo Slovenci, ampak tudi Italijani, ki želijo spoznati in se naučiti slovenskega jezika. Knjižnica postaja prostor, kjer je mogoče dobiti raznovrstne informacije, dostopati do svetovnega spleta, raznih podatkovnih baz, možna je izposoja gradiva za učenje slovenščine ter drugega knjižnega in neknjižnega, strokovnega ter leposlovnega gradiva.

3. 2. Spodbujanje branja, razvijanje bralne kulture, informacijske ter funkcionalne pismenosti

Posebno pozornost bomo posvečali razvijanju bralne kulture in informacijske pismenosti. S predstavitvami novih knjig bomo ohranjali žive stike med uporabniki in pisci v okviru Literarnih četrtkov. Informirali jih bomo o dogajanjih v knjižnici, usposabljali za funkcionalno pismenost s spodbudami za samostojno iskanje gradiva in uporabo računalnikov, posredovali zanimive, poučne vsebine v okviru Radovednih ponedeljkov, sprejemali organizirane skupine, pripravljali in se vključevali v različne akcije in projekte (Primorci beremo - čajanke, Dobreknjige.si, Goriški dnevi knjige, Bevkovi dnevi, Ta veseli dan kulture, Z nami po znanje in Z nami po e-znanje, Rastem z e-viri ...).

Za otroke bomo pripravili že utečene dejavnosti. Otroške torke - ure pravljic, ustvarjalne delavnice, vodene ogledne in predstavitve knjižnice ter knjižničnega gradiva, Koticček Mladiček – sodelovanje mladine v raznih akcijah, akcijo Poletna vrečka presenečenja, projekte Rastem s knjigo, Bralnice pod slamnikom, Beremo s tačkami, Moja najljubša knjiga, kvize, uganke in še kaj.

Skozi stalno ponudbo in različne dejavnosti želimo uporabnikom predstaviti pestrost naše ponudbe. Še naprej bomo predstavljali naše gradivo na literarnih in znanstvenih srečanjih, številnih razstavah, z individualno pomočjo pri iskanju gradiva, preko domače spletne strani in z

³ Medknjižnična izposoja je brezplačna za končnega uporabnika v osrednji območni knjižnici ter v vseh osrednjih knjižnicah Goriškega območja (Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin, Lavričeva knjižnica Ajdovščina, Mestna knjižnica in čitalnica Idrija), če uporabnik navede, da gradivo uporablja za znanstvenoraziskovalne, kulturne, izobraževalne ali publicistične namene.

informiranjem v medijih. Pomembne osebnosti z našega področja bomo vnašali v spletni portal Primorci.si. S projekti Poletna vrečka presenečenja, Primorci beremo, Goriški dnevi knjige pa bomo dali poseben poudarek dvigovanju bralne kulture s ponudbo kvalitetnega, raznovrstnega leposlovja. Možnost za posredovanje informacij o kvalitetnih knjigah bo omogočal spletni portal Dobreknjige.si. S projektom Primorci beremo želimo uporabnikom približati domače slovensko leposlovje. Zanimanje za projekt vsako leto narašča, prebira se vedno več del slovenskih avtorjev.

3.3. Značilne potrebe okolja

Cilj vsake knjižnice je izgradnja, bogatitev in posodabljanje oz. obnavljanje kvalitetne in uravnotežene knjižnične zbirke. Tem ciljem sledi tudi nabavna politika Goriške knjižnice, ki bo potekala v skladu s priporočili *Nacionalnega programa za kulturo 2014-2017*⁴ in s *Standardi in priporočili za splošne knjižnice (2005)*⁵ ter poslanstvom naše knjižnice. V skladu s tem bomo pri nabavi gradiva upoštevali značilne potrebe okolja in cilje lokalne skupnosti. V čim večji meri želimo odgovarjati na ugotovljene potrebe in interese ciljnih skupin uporabnikov knjižnice.

Za spremljanje ustreznosti nabavne politike skupaj z informatorji tesno sodelujemo in analiziramo skladnost tekoče nabave knjižničnega gradiva (nakupe, obvezne izvode, darove in zamenjave) ter sproti usklajujemo ugotovljena odstopanja od začrtane poti. Nabavni oddelek se ažurno dogovarja in izmenjuje informacije o povpraševanju po gradivu z informatorji ter ga usklajuje s ponudbo na knjižnem trgu. Preko e-pošte vodi seznam želja po nabavi gradiva in preko ustaljenih poti zbira konkretne predloge uporabnikov ter tako omogoča sooblikovanje nabave. Uporabnikom nudimo tudi možnost spletne oddaje predloga za nakup gradiva. Le-te v kar največji meri upoštevamo, če so le v okviru načel nabavne politike, poslanstva knjižnice in seveda finančnih zmožnosti.

S strokovnim oblikovanjem knjižnične zbirke želimo v Goriški knjižnici zagotoviti uporabnikom enakost možnosti za zadovoljitev potreb po informiranju, izobraževanju, raziskovanju, razvedrilu, razvijanju pismenosti in kulturi. V ta namen bomo svojim uporabnikom zagotavljali gradivo vseh strokovnih področij, predvsem poljudnih pa tudi zahtevnejših vsebin na različnih medijih, tako v slovenskem jeziku kot v najpogosteje izposojanih tujih jezikih.

Posebno pozornost bomo namenili dopolnjevanju manjkajočega knjižničnega gradiva na oddelku za domoznanstvo, saj se zavedamo, da kvalitetno grajena domoznanska zbirka omogoča zadovoljevanje raziskovalnih potreb na področju proučevanja lokalne zgodovine in ohranjanju kulturnih korenin slovenskega naroda.

Z izgradnjo kvalitetne zbirke leposlovnega gradiva za vse starosti uporabnikov, z nabavo ustreznih avdio in video vsebin ter drugega neknjižnega gradiva, bomo plemenitili kulturne potrebe uporabnikov v svojem okolju. Pri nakupu leposlovja bomo skrbeli za pisano paleto različnih literarnih zvrsti v slovenskem jeziku kot tudi v jezikih drugih narodov. Posebno pozornost pa bomo

⁴ <http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/Drugo/novice/NET.NPK.pdf>

⁵ http://www.mizks.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/Drugo/hitri_dostop/standardi_spl_k_sprejeti.pdf

posvetili slovenskim avtorjem in njihovim prevodom v tuje jezike. Z nabavo e-knjig v okviru Biblos-a in ponudbe EBSCO eBooks Public Library Collection bomo spodbujali tudi branje in uveljavljanje e-knjig. Odprti bomo za nove možnosti, ki jih ponuja sodobna tehnologija.

V Goriški knjižnici se zavedamo pomembnosti razvoja branja in bralne kulture ter informacijske pismenosti že pri najmlajših uporabnikih. Prav njim posvečamo veliko pozornost s primernimi dodatnimi dejavnostmi za otroke in mladostnike. Temeljno načelo pa je gradnja kvalitetne knjižnične zbirke v slovenskem jeziku in gradivih, ki omogočajo učenje tujih jezikov. Dograjujemo zbirko, ki omogoča predšolskim otrokom razvijanje domišljije in ustvarjalnega pogleda na svet. To so seveda knjige, avdio, video in drugo interaktivno gradivo.

Šoloobveznim otrokom omogočamo dograjevanje vedenja, ki ga pridobivajo v šolah z gradivom, ki je v pomoč pri pripravi referatov in seminarskih nalog. Pri tej ciljni skupini opažamo, da so jim pomembne elektronske podatkovne zbirke in e-knjige.

Permanentno izobraževanje izenačuje mlade in starejše odrasle, ki dopolnjujejo strokovna znanja ob delu. So pomembna ciljna skupina, s katerimi nabavni oddelek sodeluje pri kreiranju strokovne knjižnične zbirke.

Upokojencem ponudimo gradivo, ki je v skladu z njihovimi življenjskimi izkušnjami in jim bogati vsakdan ter jim nudi kakovostno preživljanje starosti. Za to skupino uporabnikov je pomembno dograjevanje zbirke tudi na drugih avdio, video medijih in e-knjige.

Slovenci v Italiji so v naši knjižnici močno prisotna skupina, ki pa se dopolnjuje tudi z Italijani, ki spoznavajo naš jezik in se dejavno vključujejo v povezovanje življenja obeh Goric.

Goriško področje se sooča z večjim številom brezposelnih, zato bomo v naši knjižnici v načrtovanje nabavne politike vključili tudi njihove specifične potrebe.

Uporabniki s posebnimi potrebami so skupina, ki ji posvečamo vedno več pozornosti. Nadaljevali bomo z označevanjem gradiva, ki je prilagojeno za skupine uporabnikov kot so slepi in slabovidni, gluhi, naglušni, dislektiki. V študijski sobi imamo posebno povečevalno lupo, ki je namenjena za slabovidne.

Zbirko bomo dopolnjevali s knjižnim in neknjižnim gradivom v razmerju 9 : 1. Upoštevali bomo razmerje 60 % naslovov strokovnega gradiva in 40 % leposlovnega. 72 % naslovov gradiva bo za odrasle in 28 % za otroke in mladino. Zbirko bomo glede na standarde in priporočila dopolnili tudi z ustreznim številom in izborom referenčnega gradiva, periodičnega tiska in z izborom dragocenega ter domoznanskega gradiva, še posebej se bomo posvetili nabavi gradiva na sodobnih medijih in v sodobnih oblikah (e-knjige, e-periodika, podatkovne zbirke, dostop do drugih digitaliziranih dokumentov in zbirk).

Goriška knjižnica Franceta Bevka je osrednja območna knjižnica, zato bomo fond knjižnice dopolnili tudi z ustreznim izborom zahtevnejšega gradiva, med katerim bomo predvsem ohranili in nadgradili obstoječe podatkovne zbirke ter jih glede na potrebe in ponudbo dopolnili z novimi.

Knjižnično zbirko bomo dopolnili z aktualnim gradivom glede na potrebe okolja v skladu s kulturno politiko, še posebej v zvezi z bralno kulturo, informacijsko pismenostjo in vseživljenjskim

izobraževanjem. Redno bomo spremljali in dopolnjevali našo zbirko z nakupom slovenske produkcije. Nakup bo usmerjen v raznovrstnost gradiva, poleg knjižnega bomo kupovali tudi AV in drugo neknjižno gradivo, podatkovne zbirke, e-knjige, e-periodiko, kartografsko gradivo, muzikalije ... Ponudbo bomo razširili z digitaliziranimi vsebinami, ki jih bomo objavljali na dLibu, Kamri, Albumu Slovenije, Europeani 1914-1918 in naši posodobljeni spletni strani.

Za potujočo in krajevne knjižnice bomo povečali izbor periodičnega tiska namenjenega izposoji. V sodelovanju z izposojevalci in uporabniki bomo izbrali ustrezno tematiko gradiva, ki bo obogatila ponudbo.

3. 4. Posebne potrebe okolja, cilji lokalne skupnosti

V Goriški knjižnici zagotavljamo dostop do knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju, ki ga pokrivamo. Imamo sedem krajevnih knjižnic, bibliobus pa obišče 82 postajališč v 56 krajih.

Glede na potrebe okolja in v skladu s povpraševanjem uporabnikov prilagajamo število postajališč bibliobusa. Vedno več je obiska najmlajših. S tem se tudi pojavljajo povečane potrebe po izboru mladinske literature, saj je v potujočo knjižnico včlanjenih vedno več predšolskih in osnovnošolskih otrok.

Lokalno, krajevno zgodovino posebej intenzivno odkrivamo skozi aktualni projekt Zgradili smo mesto, ki je pritegnil k sodelovanju različne inštitucije in posameznike z raznovrstno dokumentacijo in zgodbami. Skozi raziskovanje in spoznavanje lastnih korenin se bomo zagotovo bolj povezali in prispevali k razvoju zavedanja lastne identitete.

3. 5. Enaka dostopnost aktualnega knjižničnega gradiva

V knjižnično zbirko bomo vključevali skoraj vso slovensko produkcijo, leposlovna in strokovna dela slovenskih avtorjev. Prav tako bodo mesto na knjižnih policah našli prevodi tujih avtorjev v slovenščino, tako za strokovna kot za leposlovna dela. Ustrezen delež nabavljenega gradiva bo tudi v tujih jezikih (predvsem angleščini in italijanščini). Pozorni bomo na kvalitetne publikacije, ki jih subvencionira Javna agencija za knjigo. V okviru finančnih zmožnosti bomo v knjižnično zbirko uvrstili 15 % naslovov publikacij v javnem interesu.

Trenutno sodelujemo s 165 dobavitelji, založbami in distributerji. Tudi v prihodnje bomo vzpostavili nove poslovne stike z vsako resnejšo založbo, ki bo izdajala gradivo v splošnem interesu.

Naš cilj je oblikovati in vzdrževati kakovostno knjižnično zbirko in jo neprestano dopoljevati z novostmi na tržišču ter hkrati urejati, ohranjati aktualnost ter vzdrževati s kontinuiranim odpisom gradiva.

Odzivali se bomo na potrebe okolja in ažurno uvajali novosti v zbirko (novi mediji, nove tehnologije, spletni portali, pestra dodatna ponudba). Aktualnost gradiva bomo ocenjevali tudi glede na okolje,

strukturo uporabnikov, njihove predloge za nakup novosti in glede na razpoložljivo knjižno produkcijo.

Gradivo, ki izgublja na aktualnosti, odpisujemo. Prav tako v redni odpis uvrščamo poškodovano, uničeno, dotrajano gradivo. V knjižnici izvajamo kontinuiran odpis knjižničnega gradiva v skladu s strokovnimi navodili, ki jih je sprejel NUK. Odpisano gradivo, za katerega menimo, da lahko koristi drugim, ponudimo najprej NUK-u, osrednjim knjižnicam regije, potem pa drugim knjižnicam, fakultetam, društvom, bolnišnici ...

Hranimo knjižnično gradivo, pomembno za območje in je bilo izločeno iz splošnih knjižnic na njenem območju.

Pri odpisovanju posvečamo posebno pozornost gradivu, ki smo ga dolžni hraniti:

- gradivo, ki ima status kulturnega spomenika regionalnega pomena in smo dolžni ravnati z njim v skladu z določili;
- gradivo, ki ima status kulturnega spomenika lokalnega pomena;
- uradne publikacije s svojega območja.

3. 6. Zastopanost različnih vrst knjižničnega gradiva

Nakup različnih vrst knjižničnega gradiva bomo usklajevali po priporočilu Standardov za splošne knjižnice. Glede na potrebe bomo našo knjižnično zbirko dopolnjevali z ustreznim številom enot različnih vrst gradiva, oblik in dostopnosti. S tem bomo skušali doseči in vzdrževati razmerja med strokovnim gradivom in leposlovjem ter med odraslimi in mladino.

3. 7. Zastopanost knjižničnega gradiva na različnih medijih, nove oblike dostopa do informacij

Upoštevali bomo zastopanost knjižničnega gradiva na različnih medijih, kjer bomo upoštevali priporočila Standardov za splošne knjižnice.

Dopolnjevali bomo AV zbirko z različnimi glasbenimi, filmskimi in poučnimi vsebinami na različnih medijih (predvsem CD, DVD-ji in blu-ray-i...). Uporabnikom bomo nudili uporabo podatkovnih zbirk (tudi preko oddaljenega dostopa). Dopolnjevali bomo domoznansko in druge posebne zbirke z raznovrstnim gradivom: zemljevidi, razglednice, starejše dragoceno gradivo, faksimile, muzikalije ... Še naprej bomo obdelovali obsežni stari fond plakatov in drobnih tiskov. Nadaljevali bomo osredotočenost na nabavo e-knjig v okviru spletne e-knjižnice Biblos z dodajanjem novih e-knjig. Odprti bomo za nove ponudbe in možnosti na tem hitro razvijajočem se področju.

3. 8. Zastopanost različnih tematskih oz. predmetnih področij

Dolgoročno želimo vzdrževati razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom ter med gradivom za odrasle in gradivom za mladino.

	strokovno gradivo	leposlovje	odrasli	mladina
Načrtovano razmerje (v %)	60	40	70	30
Doseženo razmerje v 2014 (v %)	63,70	36,20	72	28

3. 9. Omogočanje enake dostopnosti knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju knjižnice

Goriška knjižnica ima s centralno enoto, sedmimi krajevnimi knjižnicami in potujočo knjižnico lepo razvito mrežo, ki omogoča enako dostopnost knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju knjižnice. Vedno pa skušamo dostopnost gradiva še bolj približati uporabnikom z dodajanjem novih postajališč bibliobusa, kjer se pokaže interes za to.

Večina enot Goriške knjižnice dosega in presega minimalni obratovalni čas po navodilih *Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic*. V vseh krajevnih knjižnicah dopolnjujemo zbirko z izborom kvalitetnih in aktualnih novosti, ki ustrezajo prebivalstvu posameznih območij.

Dostop do vzajemnega kataloga imajo vse enote knjižnice. Naša prizadevanja so usmerjena še v edino krajevno knjižnico v Kanalu, kjer ni avtomatizirane računalniške izposoje. Močno upamo, da se bo v letu 2016 zgodila dolgo načrtovana selitev v nove prostore in bodo tudi Kanalci deležni avtomatizirane izposoje. Odpira se tudi možnost odprtja krajevne knjižnice v Šempetru pri Gorici.

Tudi v letu 2016 bomo z različnimi akcijami in predvsem z dejavnostjo, usklajeno z okoljem in njegovimi potrebami, skušali povečati število novih članov. V Novo Gorico prihaja vsako leto nova generacija srednješolcev in študentov iz okoliških ali bolj oddaljenih krajev. Preko njih spoznava knjižnične storitve širši krog prebivalstva. S smotnim nakupom in pravilno promocijo bomo približali čim več gradiva uporabnikom ter tako skušali zvišati obrat izposoje knjižnične zbirke. Promocijo gradiva izvajamo s pripravo tematskih razstav, s predstavitvijo zanimivih ali dragocenejših knjig, z objavo na spletni strani.

Ob obletnicah pripravimo obsežnejše dogodke, ki jih oglašujemo in utrjujejo ugled knjižnice v lokalnem in širšem okolju. Obvestila objavljamo na naši spletni strani, družbenih omrežjih, pošiljamo po e-pošti ter oglašujemo preko drugih medijev (lokalni radio, časopisi). Izdajamo

priložnostne zgibanke in publikacije v zbirki Publikacije Goriške knjižnice Franceta Bevka. V knjižnico vabimo tudi zanimive goste, ki pritegnejo tudi bodoče potencialne uporabnike in s tem povečujejo prepoznavnost knjižnice v okolju.

3. 10. Dostopnost do informacij o gradivu

Spletni portal Dobreknjige.si bo vzpostavil pomemben premik pri predstavljanju kvalitetnejših knjig našim uporabnikom. Zastavljen je kot portal, ki se sproti dopolnjuje in skuša predstaviti dobro literaturo, s težiščem izbora pri sodobnem, najnovejšem romanu. Uporabniki iz množice gradiva, ki je na razpolago, težko izberejo boljše, kvalitetnejše. Z namigom, opisom bralne izkušnje ali le z oznako »priporočamo« nameravamo olajšati izbiro uporabnikom in jih tudi usmerjati h kvalitetnejšemu ter morda vsebinsko nekoliko tehtnejšemu branju, kot bi si ga sicer sami izbrali.

Z namenom čim boljšega predstavljanja knjižnične zbirke posvečamo pozornost katalogizaciji starega inventariziranega fonda, ki je v knjižnici vedno bil, a v vzajemnem katalogu ni najdljiv (zaenkrat še zgolj v listkovnem katalogu). Takega gradiva je po stanju na dan popolne inventure 5. 5. 2015 bilo še 21.352 enot. Katalogizacija in vnos zapisov v COBISS/OPAC za računalniško še neobdelano retrospektivo je ena od prioritet.

Mesečno na spletni strani ažuriramo seznam gradiva, kupljenega s sredstvi Ministrstva za kulturo na naslovu [http://www.cobiss.si/scripts/cobiss?command=SEARCH&base=50550&select=FI=\(MIN*%20\(H\)%20ODA=2015*\)](http://www.cobiss.si/scripts/cobiss?command=SEARCH&base=50550&select=FI=(MIN*%20(H)%20ODA=2015*)).

Novo nabavljeno gradivo sproti vnašamo v vzajemni katalog, tako da je v čim krajšem možnem času informacija na razpolago našim uporabnikom. Pospešeni postopki omogočajo minimalen čas od nabave oz. dobave knjige do priprave za izposajo. Racionalizirali smo postopke v COBISS3/Nabavi in uvedli sprotno vnašanje ob naročilih. Tudi informacija o nabavi je zaradi sprotne vnosa še v istem trenutku na razpolago uporabniku.

Glede na razpoložljivost finančnih sredstev bomo skrbeli za smotrno in optimalno uporabo denarja. Trudili se bomo poiskati najugodnejše ponudbe in ponudnike ter poskušali doseči čim ugodnejše rabate. Skrbeli bomo za čim širši izbor gradiva, gotovo pa bo treba znižati količino enakih naslovov gradiva. Sledili bomo morebitnim razpisom za primerne projekte v zvezi z nabavo gradiva za knjižnice.

Zaradi zmanjšane količine finančnih sredstev za delovanje knjižnic in posledično tudi nižje ravni sredstev za nabavo gradiva smo postavljeni pred nalogo, da kar je na razpolago, še toliko bolj racionalno in smiselno uporabimo. V tem vidimo priložnost, da prevetrimo ustaljene načine nabave in jih izboljšamo z novimi idejami. Izhajamo iz naših strokovnih izkušenj in kompetenc ter imamo hkrati pred očmi interese in zanimanja končnega uporabnika naše knjižnice. Zagotovo je na mestu upoštevanje novih tehnologij, ki omogočajo dostop do bogate in raznolike vsebine knjižnega fonda na sodobnih elektronskih napravah in v sodobnih digitalnih oblikah.

4. Zbirke

Dostop do sekundarne informacije – katero gradivo ponuja knjižnica – zagotavljamo preko sodelovanja v vzajemni bazi COBISS/OPAC-u. Manjši del gradiva naše zbirke (predvsem starejše gradivo), žal, še vedno ni vključeno v ta katalog. Nadaljevanje vnosa t. i. retrospektive v spletni katalog je v programu dela naše knjižnice za leto 2016 opredeljeno kot eden izmed ciljev.

V knjižnici že vrsto let gradimo in dopolnjujemo domoznansko zbirko. Ponašamo se z nekaterimi dragocenostmi kot so npr. Dalmatinova Biblija, Valvasorjeva Slava vojvodine Kranjske, prve izdaje Prešernovih Poezij, Gregorčičevih Poezij, Cankarjeve Erotike ... Ponosni smo na starejše primorske tiske: knjiga Christianus moribundus (1749), Saggio grammaticale italiano-cragnoilino (1811), Sacrum promptuarium (1691-1707), Kratka povest od boshie poti na Sveti gori nad Solkanam blisu Gorize (1843) ...

Poleg knjižnega gradiva ažuriramo tudi zbirko kartografskega gradiva, muzikalij, hranimo bogato zbirko razglednic (s poudarkom na starejših in lokalno zanimivejših), koledarjev, zapisov na različnih medijih. Hranimo nekaj zapuščin in korespondence (Bevkova, Trinkova ...). V zbirki dragocenega gradiva imamo tudi inkunabule (Imitatio Christi), zbirko miniaturok, zbirko NOB tiskov, faksimile, razno slikovno gradivo, drobne tiske, plakate ...

Naše domoznansko področje zajema tudi Goriško in Videmsko pokrajino v Italiji, kjer živijo Slovenci, tako da tudi iz zamejskih založb in knjigarn pridobivamo gradivo z omenjenega področja.

V zbirki periodike imamo 1.028⁶ naslovov tekoče naročenih naslovov serijskih publikacij (časopisi, časniki) namenjenih različnim starostnim skupinam in strokovnim področjem, ki jih dopolnjujemo s tujo periodiko. Zbirko periodičnega tiska dopolnjujemo tudi s pestro ponudbo podatkovnih zbirk.

Zbirka AV gradiva je razdeljena na glasbeno in video zbirko, ki jo dopolnjujemo z različnimi mediji (CD, DVD, blu-ray). Glasbena zbirka je med najboljšežnejšimi tovrstnimi zbirkami v splošnih knjižnicah pri nas. Video zbirka vključuje risanke za najmlajše, filme za različne starostne skupine in poučne vsebine za vse starosti.

Poleg nakupa e-knjig iz zbirke Ebsco eBook Public Library Collection Books načrtujemo nadaljevanje nakupa slovenskih e-knjig v Biblosu. V letu 2016 načrtujemo nabavo 250 licenc, če bo na razpolago primeren izbor zanimivih naslovov. Velik del finančnih sredstev gre žal zgolj za uporabno sistema Biblos. Želimo si, da bi v prihodnjem letu Biblos ponujal še pestrejšo in po količini večjo ter raznovrstno paleto e-knjig, ki bi še bolj pritegnile naše bralce in bi bile ustrezno promovirane tudi na nacionalni ravni izven knjižnic.

V kolikor se bo pojavil nov ponudnik e-vsebin, bi bili zainteresirani za sodelovanje, saj bi bila konkurenca na tem področju zaželena.

⁶ Statistični podatki o knjižnicah za poročevalsko leto 2014 (CeZaR)

5. Območnost

V okviru posebnih nalog osrednje območne knjižnice pridobivamo z obveznim izvodom gradivo, ki je namenjeno vsem knjižnicam v regiji.

Postopoma, kolikor omogočajo finančna sredstva se trudimo pridobivati nove, aktualne podatkovne zbirke, ki so na voljo uporabnikom vseh knjižnic regije, saj smo jim omogočili tudi oddaljeni dostop, to je t. i. dostop preko domačega računalnika (z geslom in uporabniškim imenom). Trenutno imamo naročene naslednje podatkovne zbirke:

- Encyclopedia Britannica
- Ebsco Host
- Ebsco eBook Public Library Collection
- Ius-info
- Find-info
- SeJa - Javni sektor

V naši knjižnici lahko uporabniki dostopajo tudi do poslovnega spleta GVIN.

6. Dejavnosti, akcije, projekti, promocija knjižničnih zbirk

V sodobnem času, ko nas obkrožajo najrazličnejši viri informiranja in različne ponudbe koriščenja prostega časa, je izredno pomembno, da ostane knjižnica v stiku z uporabniki in gre v korak s časom. Tudi v letošnjem letu so doživeli dogodki, akcije in projekti v naši knjižnici pravi razcvet. V okolju postajamo vedno bolj prepoznavni, saj organiziramo zanimive prireditve za širšo publiko. Prenovljena spletna stran, aktivnost na facebooku in pinterestu omogočajo tudi mlajšim in tehnološko bolj veščim uporabnikom dostop do informacij, kakor so jih navajeni prejemati od drugih ponudnikov. S sprotnim in rednim obveščanjem o naših dejavnostih nudimo uporabnikom informacije o pestrosti dogajanja v knjižnici. Smo hkrati tradicionalni in fleksibilno odprti za novosti. Prednost knjižnice je v tem, da je na področju informacij stalnica že iz preteklosti. Danes in v prihodnosti pa spreminjamo in prilagajamo samo način, kako sodobnemu uporabniku približati tako stare kot nove vsebine. Zavedamo se velikega pomena vključevanja najrazličnejših sodobnih tehnologij za promocijo naše dejavnosti. S tem želimo vplivati na dvig bralne in siceršnje splošne ter srčne kulture.

Prireditve in dogodki v naši knjižnici po starostnih stopnjah in skupinah prebivalcev:

- *Predšolski otroci*: Otroški torki - ure pravljic v centralni enoti, na bibliobusu in v krajevnih knjižnicah, predstavitev slikanic lokalnih avtorjev, Otroški kotiček (spodbujanje branja in ustvarjalnosti), priložnostne delavnice, predstave (lutkovne ...), organizirani obiski knjižnice in bibliobusa.
- *Osnovnošolci*: Rastem s knjigo za sedmošolce, Rastem z e-viri, Bralnice pod slamnikom, Kotiček Mladiček (spodbujanje bralne kulture in družbene občutljivosti za lokalno skupnost

za tretjo triado OŠ), Ustvarjalne srede (delavnice za otroke), Poletna vrečka presenečenja, Knjižnica pod krošnjami, predstavitve knjig s srečanji z avtorji, priložnostne, predvsem praznične delavnice, organizirani obiski knjižnice z različnimi dejavnostmi, uganke, kvizi.

- *Srednješolci*: Rastem s knjigo za srednješolce, Rastem z e-viri, Kotiček Mladiček (spodbujanje bralne kulture in družbene občutljivosti za lokalno skupnost za srednješolce), Poletna vrečka presenečenja, Knjižnica pod krošnjami, predstavitve knjig in srečanja z avtorji, organizirani obiski knjižnice z različnimi dejavnostmi.
- *Odrasli*: Primorci beremo, Dobreknjige.si, Radovedni ponedeljki (predstavljene so zelo raznolike, zanimive teme), Goriški dnevi knjige, Poletna vrečka presenečenja, čajanke (pogovori o prebranih knjigah v okviru projekta Primorci beremo), računalniški tečaji Z nami po znanje, Z nami po e-znanje, Literami četrtki (literami večeri), Ustvarjalne srede (delavnice za odrasle), razstave, organizirani obiski knjižnice z različnimi dejavnostmi.
- *Uporabniki s posebnimi potrebami*: knjiga na dom, povečevalna lupa za slabovidne, razstave izdelkov, darovanje knjig.

Bibliobus obiskuje šole in vrtce, na njem prav za slednje organiziramo tudi ure pravljic. Med številnimi šolami, ki jih bibliobus obišče, sta tudi dve slovenski osnovni šoli v Italiji v krajih Špeter Slovenov in Doberdob. Tu so naši obiskovalci tudi italijanski šolarji, ki z obiskom bibliobusa in njegove knjižne zbirke stopijo v svet slovenske kulture, slovenske pisane besede in medkulturnega spoznavanja ter sodelovanja. Prav z našo potujočo knjižnico dosežemo veliko število prebivalstva na Severnem Primorskem, omogočamo široko in enakomerno dostopnost našega knjižničnega gradiva. S tem, ko obiskujemo tudi Slovence v Italiji, smo tudi ambasadorji slovenske kulture v Goriški in Videmski pokrajini.

V sodelovanju z različnimi zavodi nudimo pomoč uporabnikom s posebnimi potrebami pri njihovem vključevanju v okolje, omogočamo jim različne dejavnosti v knjižnici. Invalidom in starejšim omogočamo storitev knjiga na dom. Odpisane knjige posredujemo Splošno bolnišnico Šempeter. Zaznali smo tudi potrebe albanskih otrok, ki se priseljujejo v naše okolje.

Posebej bi želeli omeniti projekt Zgradili smo mesto. V sodelovanju z Goriškim muzejem in Pokrajinskim arhivom v Novi Gorici ter prebivalci mesta in okolice zbiramo spomine, pričevanja in dokumente (razglednice, fotografije, listine), povezane z nastankom in razvojem mesta Nove Gorice.

7. Slovenci v zamejstvu

Goriška knjižnica je knjižnica na obmejnem območju in kot taka zagotavlja dostop do knjižničnega gradiva tudi Slovcem v zamejstvu. Z občinskimi, društvenimi in šolskimi knjižnicami vseh treh pokrajin Furlanije-Julijske krajine sodelujemo že dobro desetletje. V dogovoru z Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper imamo razdeljeno področje sodelovanja z zamejskimi Slovenci tako, da Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica pokriva področje Videmske in Goriške pokrajine, Koprčani pa imajo vzpostavljene kontakte s slovenskimi knjižnicami v Tržaški pokrajini.

Povezovanje s slovenskimi knjižnicami v Italiji spodbujamo preko različnih skupnih projektov in obiskom bibliobusa. Zanj je med Slovenci v Italiji vedno več zanimanja. Vključeni so v akcijo Primorci beremo, vključujemo jih v lokalna izobraževanja, nudimo jim strokovno pomoč in svetovanje, obveščamo o novostih v stroki in pri naših aktivnostih.

Goriška knjižnica pridobiva del sredstev za gradivo za slovenske zamejske knjižnice v Italiji preko Neposrednega poziva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah. Pridobljena sredstva damo v skladu s *Skupnim načrtom nakupa s knjižnicami Slovencev v zamejstvu* na voljo knjižnicam, da pridobijo gradivo po lastnem izboru. Pridobljena sredstva za zamejce načrtujemo za odsek Narodne in študijske knjižnice v Gorici, slovenske knjižnice društva, inštituta in dijaškega doma zamejstvu:

- Slovenska knjižnica Damir Feigel v Gorici
- Občinska knjižnica Sovodnje ob Soči
- Občinska knjižnica Doberdob
- Občinska knjižnica Števerjan
- Knjižnica Osnovne šole Romljan
- Občinska knjižnica Krmin
- Dijaški dom Simon Gregorčič – Gorica
- Knjižnica Kulturnega društva Ivan Trinko – Čedad
- Knjižnica Salvatore Venosi – Ukve
- Dvojezična večstopenjska šola Špeter

8. Objava

Letni načrt Goriške knjižnice Franceta Bevka Nova Gorica bo objavljen na spletni strani Goriške knjižnice v zavihku Informacij javnega značaja.

Nova Gorica, 23. 11. 2015